

Στρατηγικό Σχέδιο Κ.Α.Π. 2023 – 2027

Σχέδια Βελτίωσης

ΓΕΩΤ.Ε.Ε. 3 Απριλίου 2026

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Γενική Γραμματεία Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών

Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης

Ευθύμιος Τσιατούρας

Προϊστάμενος Μονάδας Ενισχύσεων στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις

Κυριότερες διαφορές προτεινόμενου θεσμικού πλαισίου με δράση 4.1.5

Όλες οι παρεμβάσεις (Π3-73-2.1, 2.2 και 2.6)
προκηρύσσονται πλέον ταυτόχρονα μέσα από
μία ενιαία πρόσκληση.

Αποτελεί πρόκληση για την βαθμολογία

Κυριότερες διαφορές - Επιλεξιμότητα

Η επιλεξιμότητα των επενδύσεων ξεκινά από την ημερομηνία υπογραφής της πρόσκλησης. Στις προσκλήσεις του ΠΑΑ 2014-2022 ξεκινούσε από την οριστικοποίηση της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής.

Κυριότερες διαφορές:

Επιχορηγούμενος - Επιλέξιμος - Ιδιωτική συμμετοχή

- ▶ **Επιλέξιμος** προϋπολογισμός είναι ο προϋπολογισμός των επιλέξιμων επενδύσεων, **επιχορηγούμενος** αυτός που είναι εντός των ανώτατων ορίων στήριξης.
- ▶ Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός καθορίζεται με βάση τους κανόνες εύλογου κόστους (π.χ. τρεις προσφορές), ο επιχορηγούμενος και από τους διάφορους κόφτες. **Παράδειγμα:** Ένα κτίριο ζωικής παραγωγής 2.000 τ.μ. και αξίας 420.000 ευρώ, εφόσον κριθεί επιλέξιμο, έχει ως επιλέξιμο π/υ τα 420.000 ευρώ αλλά ως επιχορηγούμενο τα 400.000 ευρώ
- ▶ **Ιδιωτική συμμετοχή:** Επιλέξιμος (συνολικός) π/υ - επιχορηγούμενος
- ▶ Ο ΦΠΑ δηλώνεται στις επενδυτικές δαπάνες αλλά δεν συμπεριλαμβάνεται στα αθροίσματα

Κυριότερες διαφορές - Όρια επιχορηγούμενου προϋπολογισμού

- ▶ Στη δράση 4.1.5 το όριο του επενδυτικού σχεδίου είχε οριστεί στα 150.000 ευρώ και υπό προϋποθέσεις μεγέθους της εκμετάλλευσης μπορούσε να ανέρθει στα 250.000 ευρώ.
- ▶ Στο νέο πλαίσιο, τα όρια της Π3-73-2.1 φτάνουν τα 200.000€ (φυτική παραγωγή) και 400.000€ (ζωική παραγωγή), ενώ για τα συλλογικά σχήματα ανεβαίνουν στα 400.000€ και 500.000€ αντίστοιχα.
- ▶ Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα σωρευτικής χρηματοδότησης για την Π3-73-2.2 (επενδύσεις εξοικονόμηση ύδατος έως 150.000€ φυσικά πρόσωπα / 250.000€ συλλογικά) και την Π3-73-2.6 (επενδύσεις κυκλικής οικονομίας έως 200.000€ / 500.000€ αντίστοιχα).
- ▶ 2,5 εκ. ευρώ για επενδύσεις κτηνοτροφικών μονάδων σε βιοαέριο

Κυριότερες διαφορές - Επενδύσεις

- ▶ Επομένως προβλέπεται διαφορετικό όριο για επενδύσεις στη ζωική παραγωγή: 400.000 έναντι 200.000
- ▶ Το όριο ξεκλειδώνει αν τουλάχιστον το 70% του επιχορηγούμενου π/υ αφορά κτηνοτροφικά κτίρια με τον πάγιο εξοπλισμό τους ή τον φορητό που από τη φύση του δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκτός ζ.π.: συστήματα τροφοδοσίας, τηλεσκοπικά μηχανήματα διαχείρισης ζωοτροφών, παγολεκάνες, συστήματα αναγνώρισης ζώων, ενσιροδιανομείς κ.λπ.
- ▶ Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή αν δεν υλοποιηθούν επενδύσεις ζωικής

Κυριότερες διαφορές: Εύλογο κόστος

- ▶ Παρατηρήσεις επιτροπής για εύλογο κόστος
- ▶ Το εύλογο κόστος έχει δύο πλευρές:
  - ▶ Πραγματικό τίμημα - τρεις προσφορές για όλες* τις δαπάνες - Προσοχή στις προσφορές: Προσοχή στα οριζόμενα στο άρθρο 12, παρ. 4
  - ▶ Ορθή διαστασιολόγηση

* Όχι μελέτη - τεχνική στήριξη, εργάτες, αγορά γης, κάτω των 1.000 ευρώ

Κυριότερες Διαφορές: Τρεις προσφορές

- ▶ Η έλλειψη πραγματικού ανταγωνισμού θεμελιώνεται σε στοιχεία που προκύπτουν στο σώμα των προσφορών όπως:
  - ▶ Ουσιώδη ταύτιση μορφοτύπου, διάρθρωσης ή λεκτικού περιεχομένου πέραν των συνήθων εμπορικών πρακτικών,
  - ▶ Ταυτόσημες τεχνικές περιγραφές ή κοστολογικές αναλύσεις που δεν δικαιολογούνται από τη φύση του αντικειμένου,
  - ▶ Κοινά σφάλματα ή ιδιομορφίες σύνταξης,
  - ▶ Ενδείξεις αναπαραγωγής ή φωτοαντιγραφής εγγράφου,
  - ▶ Λοιπά αντικειμενικά στοιχεία που δημιουργούν εύλογη αμφιβολία ως προς την ύπαρξη ουσιαστικού ανταγωνισμού

ΠΡΟΤΙΜΟΛΟΓΙΟ

Πελάτης _____ **Διάφορα** _____

Όνομα _____ **Ημερομηνία** 07/03/2018
 Διεύθυνση _____ **Αρ. παραγγελίας** _____
 Πόλη _____ **Α.Φ.Μ.** _____
 Τηλέφωνο _____ **Δ.Ο.Υ.** _____

Ποσότητα	Περιγραφή	Τιμή μονάδας	ΣΥΝΟΛΟ
	ΠΟΛΥΥΝΟ ΑΡΟΤΡΟ non stop ΛΖ 6 ΜΕ ΤΡΟΧΟ		6.000,00 €
		Μερικό άθροισμα	6.000,00 €
		Εξόδα Αποστολής-μεταφοράς	
		ΦΠΑ 24%	1.440,00 €
		ΣΥΝΟΛΟ (1 ΤΕΜΑΧΙΟ)	7.440,00 €

Πληρωμή _____ **Σχόλια** _____

Ημερομηνία λήξης _____ **Ο Εκδότης** _____

Τα παραπάνω μηχανήματα έχουν CE και η χρήση είναι πιστοποιημένη. Είναι καινούρια και αμεταχείριστα.

Γεωργικά μηχανήματα ποιότητας !!!

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 18-3-2018 ΤΟΠΟΣ ΠΑΡΙΣΑ ΣΕΙΡΑ No

ΠΡΟΤΙΜΟΛΟΓΙΟ
(προσφορά)

ΕΠΙΧΥΜΙΑ _____
 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ _____
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____
 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: 10 ΠΛΗΡΗΜΕΝΑΤΑ ΕΛΛΗΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΦΕΡΟΥΝ
 ΒΕΒΑΙΩΣΗ CE

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΟΥΣ	Μ.Μ.	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ	Φ.Π.Α.	%
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΑΡΑΒΙΕΜΕΝΗ ΣΠΙΤΙΝΗ ΑΝΚΥΜΑΤΙΑΝ ΣΟΛΩΜΟ ΗΟΡΙΖΟΝΤΕ 5ΜΕ 5ΜΕΤΡΑ ΣΠΙΤΙΝΗ ΑΡΑΒΙΕΜΕΝΗ Κ.Μ. Μ.Κ. ΚΑΡΜΙΝΣ ΚΑΙ ΧΑΡΟΥΛΑΚΗΣ ΚΑΡΜΙΝΟΧΡΩΜΑΤΙΣ		1			35.000

ΟΙ ΕΚΔΟΤΗΣ **ΒΙΛΙΑΝΤΑ ΠΑΝΑ ΧΙΟΥΔΗΣ ΕΒΕΣ**

ΑΞΙΑ 35.000
 ΕΚΠΙΣΤΗΝ 20% Φ.Π.Α. 6000
 ΤΥΝΟΛΑ
 ΟΛ ΚΟ 35.000

ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕΤΡΗΤΟΙ
 ΠΑΡΑΛΑΒΗ

Κυριότερες διαφορές - Επενδύσεις

Παρ. 4, πιν. 4.12 Η επιλεξιμότητα των παρελκομένων συνδέεται πλέον με σαφή και εύλογο τρόπο με το είδος των καλλιεργειών και με τη δυναμικότητα του ελκυστήρα που θα κατέχει η εκμετάλλευση στη μελλοντική κατάσταση. Για τον προσδιορισμό της επιλεξιμότητας των παρελκομένων (αναρτώμενων ή συρόμενων) και των ψεκαστικών μηχανημάτων, διενεργείται έλεγχος συμβατότητας με βάση τα εξής κριτήρια:

- ▶ Τύπος & Ιπποδύναμη Ελκυστήρα
- ▶ Ιπποδύναμη βάσει Teres ή Παραρτήματος 3
- ▶ Καλλιεργητική Αναγκαιότητα
- ▶ Ο εξοπλισμός πρέπει να είναι τεχνικά συμβατός με τον τύπο ελκυστήρα που δικαιολογεί η εκμετάλλευση αλλά και να δικαιολογείται από τις καλλιέργειες της εκμετάλλευσης.

- ▶ Τι τύπο ελκυστήρα θα έχω και τι ιπποδύναμη θα έχει αυτός;
- ▶ Τι λέει το teres ή το παράρτημα 3 για τις ανάγκες της εκμετάλλευσής μου;
- ▶ Τι τύποι ελκυστήρα δικαιολογούνται από την εκμετάλλευσή μου; (έως 1 ο επιλέξιμος)
- ▶ Ποιο είναι το εύρος ιπποδύναμης με το οποίο δουλεύει το παρελκόμενο;

Ιπποδύναμη Teres ή παράρτημα 3	Έως 130 hp	Έως 80 hp	Έως 80 hp	Έως 110 hp
Ελκυστήρας μελλοντικής (νέος ή υφιστάμενος)	T1, 100 hp	T1, 100 hp	T1, 80 hp	T2, 60 hp
Τύπος ελκυστήρα βάσει αναγκών εκμ/σης	T1, έως 130	T1 έως 80	T2 έως 80	T2 έως 80
Προτεινόμενο παρελκόμενο 1	Άροτρο 140 - 220	Άροτρο 50 - 70	Ασυμβατότητα ελκυστήρα με ανάγκες εκμ/σης	Νεφ/ρας Min 60
Προτεινόμενο παρελκόμενο 2	Άροτρο 80 - 120	Άροτρο 70 - 120 Εάν υπάρχει ελκ		Νεφ/ρας Min 70

Κυριότερες διαφορές - Επενδύσεις

- ▶ Η αγορά γης καθίσταται επιλέξιμη χωρίς τον περιορισμό του να είναι όμορη με ήδη ιδιόκτητο αγροτεμάχιο. Παράλληλα, επιτρέπεται η συγχρηματοδότηση ανέγερσης γεωργικού κτιρίου στο νέο αγροτεμάχιο μετά την απόκτηση του αγροτεμαχίου.
- ▶ Δεν είναι επιλέξιμες οι επενδύσεις που μπορούσαν να ενισχυθούν από την 2.9 εφόσον προορίζονται για την εξυπηρέτηση θερμοκηπιακών καλλιεργειών.
- ▶ Ορίζεται με σαφήνεια ότι δεν επιτρέπεται η προμήθεια επενδύσεων από συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις κατά την έννοια του παρ. 1 του Καν. (ΕΕ) 651/2014. Αυτό είναι σημείο το οποίο δεν μπορούσε να ελεγχθεί σε παλαιότερες προσκλήσεις. Πλέον ο έλεγχός του διευκολύνεται σε σημαντικό βαθμό μέσω του εργαλείου Arachne
- ▶ Δεν ενισχύονται οι δαπάνες για την αγορά ελαιόπανων.
- ▶ Προσοχή σε συλλογικά σχήματα που ενισχύονται από ΚΟΑ

Κυριότερες διαφορές - Βαθμολογία

- ▶ Με την εξαίρεση της απώλειας της ιδιότητας του Νέου Γεωργού, δεν επιτρέπεται η μείωση της βαθμολογίας.
- ▶ Κατά την υποβολή θα χρησιμοποιηθεί η δηλωθείσα έκταση και τα δηλωθέντα ζώα. Ωστόσο κατά την αξιολόγηση θα χρησιμοποιηθεί η προσδιορισθείσα έκταση και τα προσδιορισθέντα ζώα. Μπορεί να δημιουργήσει ρίσκο στο 5X - 6X
- ▶ Αλλαγές θα γίνονται μόνο μέσω του ΟΣΔΕ. Ο αξιολογητής θα μπορεί μόνο να εξαιρεί εκτάσεις και ζώα, όχι να αλλάζει μεγέθη και καλλιέργειες.

Κυριότερες διαφορές - Ένταση στήριξης

Εντός της ίδιας Περιφέρειας και για την ίδια κατηγορία γεωργών πλέον **δεν** διαφοροποιείται η ένταση στήριξης ανάλογα με τη μόνιμη κατοικία. Μόνη εξαίρεση οι Δήμοι Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας και Οιχαλίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Κυριότερες διαφορές - Ένταση στήριξης

- ▶ Η ένταση στήριξης διαφοροποιείται ανάλογα με την επενδυτική δαπάνη
- ▶ 70% κυκλική οικονομία και εξοικονόμηση ύδατος. Δεν δέχεται προσαύξηση
- ▶ 60% Τεχνολογία αιχμής, εξοπλισμός που συμβάλει στη μείωση λίπανσης - διασποράς φυτοφαρμάκων στο περιβάλλον, κτιριακά κτηνοτροφίας / μελισσοκομίας, διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων. Μπορεί να προσαυξηθεί έως 10%. Θα είναι κλειστή λίστα επενδύσεων.
- ▶ 50% στις λοιπές επενδύσεις. Μπορεί να προσαυξηθεί έως 10%.

Προσαυξήσεις:

- ▶ +10% οι ΝΓ της Παρέμβασης
- ▶ +10% Βόρειο και Νότιο Αιγαίο
- ▶ +5% σε Δυτική Μακεδονία και στους Δήμους Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας και Οικαλίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου
- ▶ Σε κάποιον βαθμό η επιλογή είναι χειροκίνητη! Προσοχή!

Κυριότερες διαφορές - Συλλογικά:

- ▶ Στη δράση 4.1.5 (2023), λόγω περιορισμένων πόρων δεν ήταν επιλέξιμα τα συλλογικά σχήματα.
- ▶ Στην προδημοσίευση είχε τεθεί ο όρος να αποτελούνται από τουλάχιστον 20 μέλη ή τουλάχιστον 10 μέλη εφόσον επενδύει στη ζωική παραγωγή ή/και τη μελισσοκομία
- ▶ Πλέον α) για τις ομάδες παραγωγών τα μέλη μειώνονται στα 12 για την φυτική παραγωγή και στα 8 για ζωική παραγωγή / μελισσοκομία ενώ στις οργανώσεις παραγωγών στη φυτική παραγωγή αυξάνονται στα 30 ενώ στη ζωική παραγωγή παραμένουν στα 20.
- ▶ Για τα συλλογικά σχήματα τα οποία στην αρχική κατάσταση παράγουν αμιγώς βιολογικά προϊόντα, τα ανωτέρω όρια μειώνονται κατά 50% με τον ελάχιστο αριθμό μελών να μην επιτρέπεται να υπολείπεται των 5.

Σημαντικές διαφορές με προδημοσίευση

- ▶ Καταργείται η απαίτηση επιλεξιμότητας οι υποψήφιοι το 2025 να έχουν επιτύχει, βάσει φορολογικής δήλωσης, κύκλο εργασιών από αγροτική τουλάχιστον ίσο με το 30% της ίδιας συμμετοχής στο επενδυτικό σχέδιο
- ▶ Στη νησιωτική Χώρα (πλην Κρήτης και Εύβοιας) μειώνεται το όριο της τυπικής απόδοσης εισόδου από τα 12.000 ευρώ στα 8.000 ευρώ.

Τα κυριότερα βαθμολογικά κριτήρια

- ▶ Ρεαλιστικότητα επενδυτικού σχεδίου όταν το κόστος των επενδύσεων δεν υπερβαίνει το πολλαπλάσιο της τυπικής απόδοσης της εκμετάλλευσης.
- ▶ Βαθμολογείται η απόδειξη της δυνατότητας κάλυψης του 20% του αιτούμενου προϋπολογισμού με ίδια κεφάλαια.
- ▶ Στην ισοβαθμία προκρίνονται οι αιτήσεις με τον χαμηλότερο προϋπολογισμό

Τα κυριότερα βαθμολογικά κριτήρια

- ▶ Η δυναμική της εκμετάλλευσης: ενημερότητες χωρίς παρακρατούμενες οφειλές, κερδοφορία, μη ύπαρξη βαρών στα ακίνητα της εκμετάλλευσης.
- ▶ Η ιδιότητα του νέου γεωργού, η εμπειρία γεωργών κάτω των 45 ετών, οι πιστοποιημένες γνώσεις στον τομέα.

Σας ευχαριστώ πολύ
για την προσοχή σας!!!